

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Petri Danielis Huetii Demonstratio Evangelica

Huet, Pierre Daniel

Parisiis, 1679

III. Libros Tobiae & Judith inter Hagiographos ab Ebraeis esse positos
contra Scaligerum defenditur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-16260

cus sermo, quo scriptum fuisse hoc opus Hieronymus testificatur; unde & Interpretationem suam expromit. Neque aliter accipio verba Origenis, cum scribit ad Africanum se ab Ebraeis didicisse librum Judith Ebraice scriptum haberi ab iis in apocryphis; hoc est Chaldaice, uti superius de Tobiae libro disputantes observavimus. Quae potissimum nota Libri hujus antiquitatem R. Azarias apprehendit.

Quaedam praeterea locutiones & sententiae ex hoc libro videntur in Novum Testamentum transiisse. Quale illud est Elizabethae ad Mariam Christi matrem: *Benedicta es tu filia à Domino Deo excelsò pre omnibus mulieribus super terram.* Ait Paulus in priore ad Corinthios Epistola: *Neque tentemus Christum, sicut quidam eorum tentaverunt, & à serpentibus perierunt: neque murmuraveritis sicut quidam eorum murmuraverunt, & perierunt ab exterminatore.* Proveniunt ista manifesto ex libro Judith, cuius haec sunt verba: *Illi autem qui tentationes non susceperunt cum timore Domini, & impotentiam suam, & improprium murmurationis suae contra Dominum protulerunt, exterminati sunt ab exterminatore & à serpentibus perierunt.* Ceterum meminimus saepe jam dictum esse à nobis genuinum hunc esse librum, qui ejus sit & auctoris & aetatis, cuius esse fertur; unde sequitur genuinum esse librum Judith, quippe qui sit incerti auctoris & aetatis, uti esse vulgo fertur.

III. Miratur Scaliger Hieronymum scripsisse libros Tobiae & Judith inter Hagiographos poni ab Ebraeis, cum certum sit in Canonem receptos non fuisse. Nempe in eo falsus est Scaliger, quod nulla extra Canonem Hagiographa Ebraeos habere censuit. Erant autem apud eos Hagiographa duplicis modi: alia quae dictata esse dicebant per Spiritum sanctum, atque hunc statuebant secundum Prophetiae gradum ex undecim, & רוח הקודש, Spiritum sanctum appellabant. Hujusmodi erant Hagiographa relata in Canonem, quae כתובים proprie & מקראות dicebantur. Testem locupletem damus Maimonidem in More nevochim. Verum nobilioribus Prophetiae generibus desitis post solutam Captivitatem, eo usi sunt Judaei quod בת קול, Filiam vocis appellant, & cujus creberrima occurrit in libris Rabinorum mentio; atque hujus ope alias ediderunt scriptiones, & eas quidem Hagiographas & à Deo inspiratas. Quoniam autem inferius habebatur genus hoc Prophetiae, iis per quae Libri sacri editi & in Canonem fuerant conclusi, ideo resignare Canonem, aliique Libris sacris istos adungere, & in idem volumen compingere non sunt ausi, quamvis sacros & Dei afflatu compositos esse arbitrarentur. Tales autem fuisse volunt Libros Tobiae ac Judith. Atque haec quidem Ebraei; nam Ecclesia Christi, hos itidem ut reliquos, qui Volumine sacro continentur, Spiritu sancto dictante conscriptos esse pro certo habet, & aliis Hagiographis neutiquam inferiores esse decernit.

IV. Multum porro Hieronymianam inter Libri hujus interpretationem, & Graecam quae hodie extat, interest. Verum utra exemplaris vestigiis pressius instituisse dicenda sit, dubitare nos nequaquam patitur Hieronymus, cum ait se magis sensum Judaeis interpretacionibus, quam ex verbo verbum transiulisse, multorum codicum varietatem vitiosissimam amputasse; sola ea quae intelligentia integra in verbis Chaldaeis invenire potuit, Latine expressisse. Huc accedit quod adhibitus hic quoque ab Hieronymo Interpretes, ut & in Tobiae libro è Chaldaeo sermone Latine reddendo, nonnulla etiam de suo videtur fuisse largitus. Chaldaei enim sermonis satis rudem se Hieronymus non dissimulat. Hinc tanta inter utramque interpretationem occurrit discrepatio. Graecam vero, itidem ut illam libri Tobiae, ex Chaldaico exemplari expressisse Judaeos Hellenistas credibile est: nam quis mulieris popularis suae historia, adeo inter Ebraeos celebri ut in Hagiographis collocaretur, caruisse putet Judaeos Alexandrinos, & ad eam vernacula lingua, Graeca nimirum, reddendam pauculas horas non contulisse? Ergo cum amena sit Libri lectio, & ad pietatem promovendam utilis, crebro eum usu videntur tulisse; nonnumquam etiam sacris Libris adjunxisse, ut pote quem Hagiographum esse & ab Ebraeis haberi scirent: adeo ut cum Christi deinde susciperent dogmata, Christianis eum communicarent cum reliquis Libris sacris, nullo discrimine; atque ita demum sacer ab Ecclesia Christi habitus sit, Nicæna Synodo comprobante ac decernente. Ex Graeca porro illa interpretatione Latinam quamdam deinceps produisse existimaverim, Hieronymiana vetustiore, & Graecis magis consonam, qua Latini Patres antiqui usi sunt; & Syriacam praeterea. Minime ergo iis assentior qui Septuaginta Senum, aut Theodotionis foetum hunc quoque esse comminiscuntur. Quis enim librum à Canone Ebraeorum se junctum Ptolemæo Philadelpho inter sacras Scripturas Eleazarum Pontificem venditasse censet? Sed nec Theodotioni id adscripserim: nam quis ipsum elaborasse existimet eam interpretationem, quam non aequalis solum ejus Clemens Alexandrinus, Origenes, & Africanus usurparunt, sed & ve-

atai exploratur. Probatu-
tur ejus yro-
potic & anti-
quitas.

R. Azar. Meor
Ensjim cap. 37.

Luc. 1. 42.
Judith. 13. 23.

1. Cor. 10. 9,
10.

Judith. 8. 24
25.

Libros Tobia
& Judith in-
ter Hagi-
graphos ab
Ebraeis esse
positos contra
Scaligerum
defenditur.

Scal. in Euseb.
Chron. libr. 2.
Hier. Praef. in
Tob. & Jud.
Maim. More
nev. Part. 2.
cap. 45.

Disputatur
de prisca libri
Judaeis inter-
pretacionibus.

Hier. Praef. in
Judith.

Hier. Praef. 19
Tob.

Clem. Alex.
Strom. libr. 4.
Orig. Hom. 19.
in Jerem. &
Tom. 3. in Job.